
Medicinsk Nyhed

Psykosocial stress i barndommen og overlevelse

Resultaterne fra den danske DANLIFE-kohorte relaterer psykosocial stress i barndommen til øget risiko for tidlig død.

Foto: Colourbox

Social udsathed og stressende livsbegivenheder oplevet i barndommen, også betegnet psykosocial stress, kan have en betydning for udvikling af en række sygdomme i et livsforløbsperspektiv og påvirke overlevelsen. Dette bliver nu bekræftet i et dansk studie baseret på den landsdækkende DANLIFE-kohorte, som inkluderer alle, der er født i Danmark siden 1980 – det vil sige flere end to millioner børn. Forfatterne finder, at børn, som har oplevet mere psykosocial stress i barndommen, og især gruppen med mere vedvarende eller multiple stressende livsbegivenheder, har øget risiko for at dø tidligt. De hyppigste dødsårsager i den hårdest belastede gruppe omfatter ulykker, selvmord og kræft.

Professor Rikke Lund, Afdeling for Social Medicin, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet, kommenterer: »Dette vigtige studie understreger betydningen af psykosociale stressorer og social ulighed i barndommen for senere helbred, i dette tilfælde død i det tidlige voksenliv. At belastende forhold i barndommen potentielt har alvorlige helbredsmæssige konsekvenser ind i voksenlivet, er velkendt fra tidligere studier. Det unikke ved studiet af Rod et al er fraværet af selektion og muligheden for ved hjælp af avancerede statistiske metoder at anskueliggøre fem typer af livsforløbshistorier på baggrund af detaljeret information fra de danske registre om materielle afsavn, død eller kronisk somatisk sygdom hos nærtstående og indikatorer på stof- og alkoholmisbrug samt psykisk sygdom hos nærtstående. Disse fund bør give anledning til iværksættelse af effektive forebyggende indsatser. I Sundhedsstyrelsens netop publicerede rapport ,Indsatser mod social ulighed

i sundhed' fremhæves en række evidensbaserede tiltag i barndommen, herunder at begrænse børnefattigdom ved at hæve børnetilskud til børnefamilier under fattigdomsgrænsen og at tilbyde forældre støtteprogrammer allerede ved begyndelsen af graviditeten. Tilbage står at håbe, at den solide evidens giver anledning til politisk handling, så den sociale ulighed i sundhed kan begrænses også blandt landets yngste medborgere«.

[Rod NH, Bengtsson J, Budtz-Jørgensen E et al. Trajectories of childhood adversity and mortality in early adulthood: a population-based cohort study. Lancet 2020; 396: 489-97.](#)

Interessekonflikter: ingen

SUMMARY

Redigeret af Peter Lange, plange@dadlnet.dk